

Nous membres

SECCIÓ HISTÒRICO-ARQUEOLÒGICA

Membres numeraris

Antoni Simon i Tarrés

Antoni Simon i Tarrés és catedràtic d'Història Moderna a la UAB i va néixer a Girona, on resideix i manté una estreta relació amb el món cultural gironí.

Antoni Simon va dirigir el *Diccionari d'historiografia catalana* (2003), obra en la qual més de dos-cents cinquanta especialistes han redactat prop de dos mil articles, que ocupen més de mil dues-cents planes, sobre historiadors, institucions, obres crucials, revistes, escoles i tendències de la historiografia dels països de parla catalana. Ell mateix va redactar setanta-dues entrades d'aquesta obra. No existeix pel que fa a la resta de la historiografia hispànica una obra semblant a aquesta. Constitueix la demostració de la pujança d'una historiografia, la catalana, que es troba entre les més antigues i desenvolupades del món occidental. Amb mitjans econòmics modestos, Antoni Simon ha demostrat una capacitat de treball i d'iniciativa que el poden fer un col·laborador molt valuós de la nostra Secció Històrico-Arqueològica.

Ja el 1994 va dirigir el llibre col·lectiu *La historiografia catalana* i va avançar la necessitat d'abordar la història de la disciplina alhora que constatava que la història de la historiografia catalana era aleshores «un edifici per construir» i que això era una anomalia dins el panorama de les historiografies europees. La dedicació a la història de la historiografia és ja permanent en el seu treball, com ho demostren tant la seva ponència a les Jornades Científiques d'Història de la Historiografia Catalana de l'Institut d'Estudis Catalans, celebrades l'octubre de 2003, com el llarg article publicat al número 50 de la re-

vista *Afers* l'any 2005 així com el darrer, on revisa l'estat de la historiografia catalana recent a la revista *Idees* el 2006.

Per als coneixements històrics la història de la historiografia té un paper tan fonamental com el de la història de la literatura, de la filosofia o de la ciència en els respectius àmbits. De manera que incorporar aquesta nova línia a les que ja té l'Institut serà un progrés i la trajectòria d'Antoni Simon ens mostrarà un investigador molt destacat en l'estudi de la Catalunya dels segles XVI, XVII i XVIII.

Com a professor universitari ha dirigit onze tesis doctorals. Ara és el principal animador de la revista científica *Manuscripts*, que ha merescut una puntuació excel·lent en la classificació de revistes científiques del DURSI.

Antoni Simon ha estat un dels redactors dels dos reports de la recerca en història elaborats per l'IEC.

Com a historiador començà la seva trajectòria amb una tesi de llicenciatura sobre la revolució catalana de 1640, que va merèixer la màxima qualificació, i amb una tesi doctoral on estudià la crisi de l'Antic Règim a Girona, treball pel qual se li va concedir el premi extraordinari de la seva promoció.

Ha publicat tres llibres de testimonis de la mentalitat catalana dels segles XVI i XVII d'un singular valor: *Guerra i vida pagesa a la Catalunya del segle XVII* (escrit amb Antoni Pladevall i aparegut el 1986), *Cavallers i ciutadans del Cinc-cents* (1991) i *Pagesos, capellans i industrials de la Marina de la Selva* (1993). Antoni Simon s'arreglera metodològicament amb les tendències més innovadores en passar del testimoni personal i de la vida quotidiana al nivell general i fins i tot universal, i a la inversa, seguint les pautes de la història de les mentalitats.

Amb altres companys ha publicat en dos volums l'epistolari de Jaume Vicens i Vives (1994-1998).

Com a investigador de la demografia històrica, on ha fet aportacions ben substantives, és autor de dos llibres individuals: *Aproximació al pensament demogràfic a Catalunya* (1995) i *La població catalana a l'edat moderna: Deu estudis* (1996).

Com a estudiós de les cròniques i obres de propaganda política de l'edat moderna ha publicat dues obres molt interessants: *Cròniques del Rosselló: Segles XVI i XVII* (1998) i *Cròniques de la Guerra dels Segadors* (2003), a més de l'edició crítica de *La proclamación catòlica de Gaspar Sala i Berart* (2003), peça molt destacada de la propaganda de la revolució catalana de 1640.

Cal advertir que aquest investigador d'arxiu és també un divulgador excel·lent, qualitats que no sempre apareixen juntes en la mateixa persona. Després d'altres treballs anteriors en aquest àmbit, el darrer és la part corresponent als segles XVI a XVIII (250 pla-

nes) de la *Història de Catalunya* publicada per L'Esfera dels Llibres, una obra que ha tingut tres edicions en català i una en castellà des de la seva aparició el 2004.

Les obres individuals culminants d'Antoni Simon són *Els orígens ideològics de la revolució catalana de 1640*, publicada el 1999, llibre que va merèixer el 2003 el Premi Enric Prat de la Riba de l'IEC, i, a l'últim, *Construccions polítiques i identitats nacionals. Catalunya i els orígens de l'estat modern espanyol* (2005). Aquest darrer llibre, que abasta un marc cronològic que va de mitjan segle XVI al final de la Guerra de Successió, a començaments del XVIII, és el resultat de molts anys de recerca. Sobre una base erudita sòlida, nodrida del redescobriment de tractadistes i propagandistes del constitucionalisme català i de l'absolutisme hispànic, contextualitza internacionalment el cas català, en el marc de la bibliografia europea i americana recent, de manera que veiem com les identitats nacionals es configuren ofensivament i defensivament a la vegada que l'estat modern pren cos. La gran crisi catalana del segle XVII no fou una revolta sinó una revolució com l'anglesa, encara que amb un desenllaç ben diferent atesa la situació geopolítica del Principat i la insuficiència dels seus aparells de poder.

Rigor, independència de criteri i catalanitat desacomplexada caracteritzen l'autor d'aquests llibres de referència obligada.

Antoni Simon i Tarrés ha demostrat la seva iniciativa emprenedora, la seva capacitat per a coordinar equips, per a col·laborar amb altres historiadors i per a organitzar cicles i jornades. La seva col·laboració amb l'Institut des de fa anys explica que la Secció Històrico-Arqueològica proposi al Ple de l'IEC la seva elecció com a membre numerari amb la seguretat que contribuirà amb dedicació i eficàcia a les tasques de la nostra institució.

Text presentat per Albert Balcells i González en el Ple del dia 18 de desembre de 2006